

ALBINA

REVISTA POPULARA

Apare în fiecare Duminică

COMITETUL DE REDACȚIE:

ION KALINDERU

P. Gârboviceanu	P. Dulfu
G. Coșbuc	V. Ș. Moșă
G-I P. V. Năsture	N. Nicolaescu
Gh. Adamescu	Gr. Teodosiu
I. Otescu	C. C. P.-Tașcă.

Anul XII.

No. 22.

1 Martie 1909.

ALBINA

Revistă Enciclopedică Populară

Abonamentul în țara pe an lei. 5 | Abonament în străinătate pe an lei 8
" " " pe 6 luni " 3 | Un număr 15 bani.

Pentru anunțuri 1 leu linia. Mica publicitate, 5 bani cuvântul.
Manuscrisurile nepublicate se ard.

SUMARUL :

Sărbătorirea Unirii: „24 Ianuarie“, cuvântarea rostită de d. C. Banu la serbarea școlară dela 25 Ianuarie 1909.

Legile țării: A. Gorovei, Despre desfacerea căsătoriei.

Partea științifică: Dr. Lux, Tigrul. (Cu 4 ilustrațiuni).

Literatură: I. Dragoslav, În fața Plevniței.

Sfaturi practice: Sfaturi pentru gospodine: D-na E. M. Demetrescu, Supă „Școala de menaj“.

Din ziare și reviste: Om iscusit.—La curtea cu jurati.

Bibliografie: Cărți primite la Redacție.

Cronica: Cum s'a serbat semicentenarul Unirii în diferite orașe din țară: Turnu-Severin, Târgu-Jiului, Craiova, Drăgășani, Țaracal, Corabia.

Corpurile legiuitoare: Ședințele dela 16 la 21 Fevruarie.

Moartea Principesei Maria Tereza. — Suveranul Bulgariei în București.—Boala Prințesei Cuza. — Comitet pentru statua lui Negri.—Congresul Farmaciștilor.—Alte congrese.—Inundațiile din țară.—Căderea d-lui Pop de Băsești la alegerea de deputați.—Predarea d-rului Lascu autorităților ungare. — Bande grecești în Macedonia. — Conflictul dintre Serbia și Austria.

Informațiuni.

Pagina copiilor: Moșul sfătos, „Nu lăsă treaba de azi pe mâine.“ (Cu 5 ilustrațiuni).

Suplement: Buletinul activității sociale a preoților și învățătorilor No. 35 dela 1 Martie.

24 IANUARIE

Cuvântare rostită de d. C. Banu în sala Teatrului Național la serbarea școlară din 25 Ianuarie 1909.

ea mai veche religie a rasei din care au ieșit cele două popoare, a căror istorie domină lumea antică, cuprinde două culturi înrudite: al focului sacru și al morților. În Elada, unde omenirea a trăit cel mai fermecător vis de armonie și de ideal, ca și în Roma antică, unde și-a înfăptuit cel mai grandios vis de forță și de expansiune, ardea zi și noapte pe altarul casnic al fiecărui cetățean focul sacru, — simbol al unei forțe morale conștiente care veghează la îndeplinirea datoriilor ce impune. Alături de acest

cult, eră acela al morților: înzestrate cu o putere divină, sufletele celor dispăruți privegheau viața urmașilor și o cârmuiau...

Adorând, sub aceste forme, acea ființă invizibilă ce este în noi, acea forță morală și cugetătoare ce ne însuflețește și ne cârmuiește corpul, cei vechi descopereau printr'o minunată intuiție cea mai uriașă putere ce mișcă lumea. puterea sufletească, — această putere tainică al cărei glas e atât de des glasul celor cari ne-au precedat, al morților cari vorbesc în noi, graiul poruncilor, căruia cată să ne supunem.

Străvechile simboluri au dispărut cum a dispărut tot Olym-pul luminos, pe care o imaginație scânteietoare îl crease și care, din noianul depărtărilor în timp, ne încântă încă cu surâsul lui, ce plutește triumfător pe deasupra vremurilor moarte. Ce-eace nu a dispărut însă și nu putea să dispară sunt forțele morale ce se ascundeau sub aceste simboluri. Focul sacru nu mai arde pe căminele noastre, dar arde încă, și va arde de-a pururi, în sufletele noastre. Demonii și Ercii, Larii și Penații nu-și mai au nicăieri altarele lor, dar, în sufletele noastre, ei trăiesc, și vor trăi de-a pururi, o viață ce nu se poate stinge.

Pentru orice popor conștient, cultul focului sacru e astăzi cultul idealurilor naționale, iar cultul morților e cultul oamenilor mari. Spre a îndeplini riturile sacre ale acestor culturi ne-am adunat aci. Și, după cum, la anumite răstimpuri, cei vechi puneau pe cămin ierburi uscate și lemne pentru ca Divinitatea să se manifeste în flacără strălucitoare, tot astfel, la aniversări, ca cea pe care o sărbătorim, căutăm și noi să re-

însuflețim, prin marile amintiri ale trecutului, focul ce ne arde în inimi pentru ca la flacăra lui curată să fulgerăm o privire în zările tănuite ale viitorului. De aceea, deschidem cărțile sfinte ale religiei ce servim, spre a ceti din ele cuvântul Adevărului, al Iubirei, al Preamărireii; de aceea, cântăm imnurile, în care vibrează sufletul unui popor întreg; de aceea, ne legăm să aducem jertfa iubirei de noi înși-ne pe altarul neprihănit al Patriei. Uniți în jurul acestui altar, binecuvântăm pe cei cari l-au slujit cu dragoste și cu vrednicie, iertăm pe cei cari, din neștiință ori din rea voință, au stat departe de dânsul, și, căutând în spre luminile ce ne lucesc din adâncul timpurilor ce au să vină, înălțăm cea mai caldă și cea mai sfântă rugăciune, care nu are trebuință de nici-un cuvânt spre a fi înțeleasă...

S'au împlinit cinci-zeci de ani dela Unire. Nu cred că putem privi mai cu dreptate și mai cu înălțare de suflet această mare dată din viața poporului nostru decât amintindu-ne augustele cuvinte, pe care M. S. Regele le-a rostit ieri în mijlocul s'etnicilor săi de astăzi și de altădată :

„Strălucita pleiadă de patrioți—grăia M. S. Regele—pe cari D-zeu i-a dăruit Țării către mijlocul veacului trecut, cuprinși de o dorință arzătoare și de adâncă credință că numai prin Unire poate fi asigurat viitorul României, n'au cruțat nici-o jertfă pentru ajungerea acestei înalte ținte, și, înfruntând toate greutățile și primejdiiile, au deșteptat și întărit sentimentul uni-rei plămădite de veacuri în sufletul românesc, dând lupta din urmă, încununată de izbândă“.

Și într'adevăr, dacă Unirea ar fi numai ce-și închipuesc unii, dacă ne-ar fi hărăzit-o gestul unui Monarh visător și jocul diplomației Europene nu ne-am fi adunat aci s'o prăznuim; ne-am fi bucurat în tihnă de roadele ei, cum se bucură omul norocos de bunătățile ce-i dăruiește întâmplarea. Dacă Unirea ne-ar fi dat-o numai fapta îndrăsneată a unuia dintre noi, a celui d'întâi Domn, care pe capul lui așeză coroanele întrunite ale lui Ștefan și Mihai, atunci ne-am fi adunat să slăvim numai memoria unui om, și — oricât de pioasă ne-ar fi amintirea acestuia—sărbătoarea noastră nu ar putea să aibă caracterul măreț ce-l are în realitate. În realitate, noi sărbătorim afirmarea energetică și triumfătoare a unui popor. „Nu recunosc nimă-nui — spunea unul din eroii Unirei, Kogălniceanu — dreptul să spună că Unirea e actul său individual, proprietatea sa exclusivă. Unirea e actul energetic al întregii națiuni române.“ Ca un act energetic al națiunii întregi să privim deci Unirea și, ca atare, să-i căutăm a desluși rostul și însemnătatea în existența neamului nostru.

Unii din cugetătorii cari s'au ocupat cu începuturile și cu evoluțiunea vieței organice admit la origine un *avânt vital*,

un curent de viață, care s'ar fi ivit la un moment dat, străbătând corpurile, însuflețindu-le și trecând din generație în generație. Prin analogie cu acest avânt vital, se poate spune că există un *avânt social*. El se adeverește în ființa tuturor popoarelor, la unele mai intens, la altele atât de puțin intens încât viața socială se confundă aproape cu viața organică. El face ca viața socială să se realizeze și să evolueze după anume principii, care sunt nedespărțite de însăși noțiunea acestei vieți. Potrivit unor asemenea principii, orice națiune caută să-și afirme individualitatea sa etnică, caută să ajungă la cea mai completă dezvoltare a acestei individualități, în toate privințele și în toate direcțiile. O astfel de firească sfortare se poate ușor urmări și de-alungul vieții noastre istorice. În timpul năvălirilor, acest avânt inițial ne-a păstrat firea noastră deosebită, și tot el din Voevodatele primitive a încheiat cele două Principate române. El susținut de Basarabi, pe Bogdănești și pe Mușatini în luptele lor de neatarnare față de Unguri și tot el făcând din Mircea un „principe, între creștini cel mai viteaz și cel mai ager”—cum îl numește cronicarul turcesc—precum din Ștefan cel Mare făcând, după însăși spusa Papei, un „luptător al lui Christos” și, după spusa cronicarului polon, „dintre principii lumii, cel mai vrednic a fi numit în fruntea unei coalițiuni a Europei creștine contra Turcilor”. Acest avânt înalță spada fulgerătoare a lui Mihai-Viteazul, a acestui Arhanghel, din slava de vitejie a căruia veșnic se va adăpa sufletul unui neam insetat de sfânta izbândă a dreptății. Acest avânt ne-a păstrat graiul strămoșesc și—când brațul ne-a căzut fără ca să se sfarme—tot el ne-a făcut să suspinăm în cântecul întraripat al doinei dorul de voinicie al unui popor, care știe să sufere dar care nu știe să despere. Acelaș curent de viață ridică, din mijlocul norodului, pe săteanul din Vladimir, pe Domnul Tudor, care nu se teme să îmbrace „cămașa morței” spre a dovedi „că în România este locul Românilor” și tot acest avânt, ce ne-a însuflețit și ne-a mântuit, ne-a dat mișcarea dela 48, ne-a dat Unirea, ne-a dat România.

Simțământul unității neamului n'a dispărut niciodată din sufletul Patriei noastre. Zic din sufletul Patriei, pentru că Patria nu are numai un corp,—pământul acesta sfânt, în care odihnesc străbunii și părinții noștri și în care dorim să odihnim și noi odată,—ea are și un suflet alcătuit din comunitatea tradițiilor, a ideilor, a sentimentelor, a credințelor și a intereselor; un suflet care ne determină toată evoluția noastră istorică; un suflet pe care l-am moștenit dela cei dinaintea noastră și pe care îl trecem acelor ce vin după noi. Secole de viață dusă la o laltă, sub influența Firei, în mijlocul căreia trăim, și-a așezămintelor ce ne-am dat; secole de lupte și de frământări; secole de gândire și de simțire comună l-au format și veacurile ce au să vină îl vor păstra și-l vor desvolta. Acest suflet, care

e sinteza întregului nostru trecut, ne leagă prin legături invizibile cu înaintașii și cu urmașii noștri. Între oștenii cari au luptat la Rovine ori la Rahova și noi toți, cari tresărim la amintirile ce ne deșteaptă aceste nume; între noi și generațiile ce ne vor urma, există, în vezi indestructibile, aceste misterioase legături, care ne fac astăzi să fim străbătuți de același fior la gândul idealurilor îndeplinite și a celor ce avem încă de îndeplinit. Negreșit, după cum în sufletul individual este lumină și este umbră, tot astfel și în sufletul colectiv, în sufletul Patriei. Lumina acestui suflet o reprezintă acei oameni aleși, la cari aspirațiile firești dar nelămurite ale mulțimei se lămuresc în focul gândirii personale. În această lumină a stat în totdeauna ideea unității neamului nostru.

Dela Mitropolitul Simion Ștefan, care, acum aproape trei secole, se sileă să isvodească „așa cum să înțeleagă toți Românii“ și până la Miron Costin, pe care îl biruie gândul să scoată „lumei la vedere felul neamului“ și să arate „din ce izvor și seminție sunt Iocitorii Moldovei și Țării Munteneste, și Rumânilor din țările ungurești, că tot un neam și odată descălecați sânt“; delă Stolnicul Cantacuzino, care, îmbrățișând cu privirile sale și pe Românii din peninsula balcanică, îi arată „oameni nu mai osebiți nici în chip, nici în obiceiuri decât Românii aceștia și limba românească ca a acestora“ și până la scriitorii ardeleni, cari cheamă pe Românii de pretutindeni la conștiința originii noastre romane și a stăruinței noastre în Dacia,—toți frunțașii neamului gândesc, în această privință, la un fel și, fără a ne-o spune, nădăduesc la un fel.

O conștiință se formase și sub radierea acestei conștiințe a deschis ochii la înțelegerea lumii generația cea mare, care văzu lumina zilei în primele decenii ale secolului trecut și peste care Lazăr, care «nu avu alt sceptru decât toiagul de pelerin» domni prin puterea de viață morală și viață românească ce trăia într'insul. Această generație, martură a faptei Domnului Tudor ori răsărită în amintirea încă proaspătă a acestei fapte, își simția inima aprinsă de doruri și de avânturi mărețe, pe cari cultul trecutului le întreținea și le sporea. Această generație auzi cântarea patriotică a lui Iancu Văcărescu și, împreună cu dânsul, grăi Milcovului:

De unde-ți vine numele pârâu fără putere,
Ce despărțirea Neamului tu îndrăznești a cere?...
Desprețuire frații dau puteri-ți ne'nsemnate;
Căci, despărțit ori depărtat, fratele e tot frate!

Acestei generații, trează la «glasul Patriei», care prin gura lui Cârlova îi strigă:

La arme dați năvală
Și la rând ieșiți cu fală,
Corbul iată s'a'nălțat,

El sub aripa-i vă cheamă și vestește ca să știți
Că d'acuma înaintea Nației să vă numiți,—

acestei generații îi era menit să întreprindă aceea uriașă acțiune, care a făcut posibilă România de astăzi și care culminează în cele două date mari ale regnului nostru: în 48 și în 59.

Generația cea mare nu este însă un rod al Întâmplărei. Ea este eflorescența bogată și minunată a unui întreg trecut de aspirațiuni înalte și de lupte pentru realizarea lor. Splendoarea florilor ne răpește privirile și, în stăpânirea admirației, uităm tulpina care le poartă și care, de vreme îndelungată, își trage din adâncimi forța de viață ce o susține și o înflorește. Un Bălcescu, un Kogălniceanu, un Brătianu, un Rosetti, un Anastase Panu, un Costache Negri și atâți alții încă, încoronează sforțările pentru o viață națională vrednică ale generațiilor cari i-au precedat și cărora nu le a fost sortită fericirea isbândeii. Meritul lor cel mare rămâne deci acela de a fi înălțat cu pricepere, cu încredere și cu bărbăție monumentul, a cărui piatră fusese adunată și cioplită de osârdia mai multor generațiuni. Cum au putut ei să conceapă și să execute acest îndrăzneț plan de arhitectură politică și socială, ne-o spune, într'o formă lapidară, unul dintr'înșii, Ion Brătianu: „Studiul istoriei, zice dânsul, le dăte credința în viitorul României și credința le dăte curagiul“.

Da! iată ceea ce a creat România: credința. Pentru cei cari au creat-o, patriotismul era mai mult de cât o înaltă obligațiune morală, era o religie, careia dânsii se închinau cu o evlavie, ce une-ori mergea până la fanatism.

În fervoarea exortațiunilor lor e un parfum mistic ce mai întâi ne surprinde și mai apoi ne pătrunde și ne stăpânește. Toată acțiunea lor pare inspirată de o Putere ce stă mai presus de prudențele și de șovăirile omenești. Ca și întemeietorii de religii, ei au dragostea, care nu se trufește; abnegațiunea, care nu se desminte; entuziasmul, care nu se clatină; idealul, care nu se întunecă nici odată. În viața lor particulară, în legăturile dintre dînșii, e o comunitate, o „frăție“, care ne întoarce gândul în spre comunitatea primilor creștini. Când exilul îi depărtează, ei rămân totuși apropiați prin această „frăție“ a sufletelor, care nu cunoaște limite în spațiu și care îi face să tresară de aceeași fiori în adorarea aceluiaș Dumnezeu. O asemenea credință e în totdeauna o putere străbătătoare de inimi; când ea însă răspunde și unei trebuinți a timpului și a neamului, când ea este expresiunea unei idei devenite sentiment în sufletul unui popor,—o! atunci ea se preface într'o forță invincibilă, care răstoarnă și care târăște, care distruge și care crează. O astfel de forță era credința acestor apostoli, iar ideea, pe care ei o întrupau, era *ideea națională*.

În ce împrejurări s'a ivit această idee mântuitoare, să lăsăm pe unul din puținii rămași în viață dintre cei cari au luat parte la fapta ce sărbătorim, pe fostul secretar al Divanului Ad-hoc al Moldovei, dl D. Sturdza, să ne o spună: „Poporul român zăceă ingenuchiat, strivit, umilit de mai bine de un secol. Traiu omenesc nu există pe atunci pe pământul românesc. Mic și mari treceau cu capetele plecate, înjugate la serviciul împălătorilor din lăuntru și din afară, așteptând fiecare schimbarea stăpânului, totdeauna nemilostiv pentru ziua de astăzi și neînțelegător al zilei de mâine. Ajunsesse chiar numele de Român nume de ocară. Speranță de îndreptare aproape nu eră, și cei ce o nutriau era considerați ca niște iluminați, răpiți din realitatea vieții“

Iluminați, răpiți din realitatea vieții! Dar oare istoria omnirii ce altceva este, în cea mai mare parte a ei, decât opera unor asemenea iluminați, cari „renunță la orice legătură exclusivă și locală, spre a palpita și respira cu inima și cu plămâni națiunilor?“ Ei sunt principiul de viață și, când apar, sânub umanității tresaltă precum tresaltă sânul matern la cea d'intăi mișcare a vieții ce se anunță.

Iluminat a fost un Horia, care ispășea pe roată păcatul de a fi încercat să sfarme lanțurile iobăgiei; iluminat a fost un Tudor, care îndrăseă să creadă că „patria se chiamă norodul iar nu tagma jăfuitorilor“; iluminați au fost novatorii din Moldova, cari, la începutul secolului trecut, aspirau să alcătuiască „un Stat ce să înceapă a figurarisi printre altele“; iluminată a fost și generația dela 48 și 59, care prin gura unuia din ai săi, a lui Ion Brătianu, strigă în 1851: „Voim ca Românul să se restabilească în înșiși ochii săi ca om, și să se întroneze întru toate drepturile sale ca să poată trăi după legile naturii sale, desvoltându-se, perfecționându-se și împlinindu-și misia sa în societate, cu toată gloria și virtutea de care este capabil. Vrcim ca să aibă o patrie independentă și liberă; o patrie cu zece milioane de Români, cari să aibă toți aceleași drepturi și aceleași datorii. . . . Cât pentru mijloace, nu vroim altele deci acelea, ce ne a dat Dumnezeu ca să ne putem mântui ori de câte ori vom vroi cu deplinătate, și care sunt: mîntea, inima și brațele noastre“. Ceea ce vroiau acești iluminați eră punerea în lucrare a tuturor facultăților, a tuturor energiilor și coordonarea lor pentru realizarea unui mare scop național. Ceea ce ei vroiau, eră să nu fim aci, la Dunărea-de jos, numai un element ireductibil dar și un element de progres, vrednic de a intra în marele curent al civilizației europene. Ei vroiau deci pentru poporul român o viață întreagă și liberă, nu o viață ciuntită și înăbușită în pornirile ei firești. Acesta eră scopul; toate celelalte nu erau decât mijloace.

Și din aceste mijloace, cel d'intăi pe care suferințele trecutului și trebuințele vădite ale prezentului îl reclamau eră unirea.

celor două Principate. „Noi vrem Unirea Principatelor — zicea Constantin Hurmuzachi, în sânul Divanului Ad-hoc al Moldovei— pentru că ea este un mijloc de întărire națională, politică, morală și materială. . . . Noi dorim Unirea, pentru că Unirea dă tăria; tăria dă siguranța, siguranța dă încredere, încrederea dă suflet și sbor civilizației. . . . Dorim Unirea, pentru că nu mai vrem să fim mărunții discordiei între puteri rivale“. Și Unirea am avut-o. Am avut-o nu pentru că împrejurările din afară ne-au dat-o dar pentru că acele împrejurări ne-au găsit pregătiți.

Am avut sprijinul Franței sau, mai bine zis, sprijinul personal al lui Napoleon III. Să ni-l fi dat el numai din pornirile lui idealiste, care îl făceau să se declare de apărător firesc al principiului naționalităților? Un om, care a știut ce este politica, principele de Bismark, a spus că în politică nimeni nu face ceva pentru altul, dacă nu e și interesul său la mijloc. Și interesul lui Napoleon era să vadă ridicându-se între Carpați și Dunăre un Stat care să stea în calea tendințelor de expansiune a două mari Puteri: ale Rusiei și ale Austriei. Politica orientală a guvernului francez își găsi—precum era și natural la un popor, care el însuși aspiră la unitatea națională—un sprijinitor călduros și fără nici-o rezervă în guvernul Sardiniei. În Septembrie 1856, Cavour, marele Cavour, al cărui nume domină opera de unitate a Italiei, scria: „Dacă sprijinim principiul Unirii, este că credem în sinceritate că el e în dorințele și în așteptările imensei majorități a populației“. La 6 Martie, același an, Cavour scria către Marchizul Emmanuelle d'Azeglio: „Unirea Principatelor e indicată de interesul bine înțeles al acestor țări; dacă ele nu vor fi unite, dacă nu se constituie o putere tare și compactă, ele vor rămâne cufundate, ca și în trecut, în corupțiune și dezordine. Toți Muntenii și Moldovenii, cari au venit să mă găsească, cer Unirea“ . . . iar la 7 Martie el cerea ca Români din străinătate să fie consultați asupra organizării Principatelor.

Sprijinul unora din Puteri nu ne-a lipsit; nu trebuie însă să uităm că dacă el ne-a fost acordat e că la 48 națiunea își afirmase cu energie dorința și puterea de a trăi; e că după 48 cei mai aleși fi ai săi și-au luat asupra-le aceluși apostolat de trezire a opiniei publice și a cărmuirilor occidentale față de un popor nedreptățit și obidit. Citească-se corespondența din exil și văză-se acolo cu câtă ardoare, cu câtă pricepere, cu câtă stăruință apărau marii patrioți cauza română solicitând guvernele, personalitățile distinse, presa, opinia publică întreagă să ia în băgare de seamă drepturile naturale și drepturile istorice ale neamului, din care făceau parte. Să citim, în această privință, numai câteva rânduri, dintr'un apel, nepublicat încă, pe care exilații din Paris îl adresau, în 1855, „către naționali din București“ :

„Deșiicoana ce adoară sufletul nostru — ziceau dânși — ieste o Româ-

nia așa cum a făcut-o Dumnezeu, însă cultul acesta sublim nu ne-a făcut să uităm viața și trebuințele de toate zilele. Este de mult de când știm că fiecare zi își are lucrarea sa proprie; preocuparea dar și lucrarea noastră din toate zilele a fost chestia particulară a Principatelor . . . Ne silirăm a arăta importanța Principatelor, demonstrând că ele prezintă în realitate o nație de căpetenie, care interesează Europa întreagă. Indată ce s'a ivit chestia Orientului și o scântee de speranță a lucit că poate vom putea servi cauza Principatelor prin guvernele actuale, unul din noi fu însărcinat ca să se pună în relație cu ministrul treburilor din afară al Franciei și să-l asigure de dispozițiile Românilor . . . S'au dat memorii și neconținut aici, la Londra și la Constantinopol, trimițând în fiecare din aceste din urmă și câte unul—doi dintre noi . . . Mai toți ne am dus în Turcia uitând trecutul și dovedind-o prin fapte, căci mai toți se duseră la Omer chiar și propuseră concursul lor, fără a cere nimic mai mult decât arme ca să ne batem contra Rușilor“. Și adresându-se către naționalii din București, cei din Paris le ziceau: „Măine-poimăine, ocaziile vor veni una după alta. Pregătiți-vă dar, ca să nu ne mai scape din mână iarăș firul vieții. Să ne pătrundem odată, că până ce nu ne vom manifesta în orice chip și cu orice preț, nimeni nu va crede că suntem. Indată ce vom fi pătrunși toți de acest adevăr atât de elementar. ocaziile le vom găsi, și vom vedea încă că sunt mii de mijloace de a ne manifesta, chiar când nu avem fericirea de a începe deodată printr'o bătălie Incă odată dar, fraților, voință, credință, unire și o lucrare neconținută, și fiți încredințați că vom avea ocazii a șterge într'o singură zi toate durerile și toată rușinea, în care zăcem astăzi“

(Va urmă).

Om iscusit.

Unul se prinde pe orice că el, legat la ochi fiind, cunoaște după gust, toate felurile de vin, din orice localitate ar fi ele. Bună oară, cunoaște care-i de Odobești, care-i de Dealu Mare, care-i de Nicorești, de Drăgășani și așa mai departe.

Prinsoarea să faci. Fu legat la ochi și i se puse înainte pe o masă în câte un pahar, toate felurile de vin, ce aveă un-neguțător vestit în pivnița sa.

Ce-i tună însă unuia prin cap, că printre felurile de vin puse și un pahar cu apă.

Iscusitul nostru își dădu părerea, gustând, despre toate felurile de vin și în adevăr că le ghiceă pe toate. Când însă ajunsese la paharul cu apă, gustă o dată, gustă de două ori; își suge buzele și apoi zise:

— „Pe acesta nici că-l cunosc! În viața mea n'am mai băut astfel de vin“. S'a perdut rămășagul.

(„Statul Poporului“, Huși).

LEGILE ȚĂREI.

Despre desfacerea căsătoriei.

mul, când se căsătorește, are gânduri bune; în mintea lui își face planuri cum să trăiască fericit, până la sfârșitul vieții, cu nevasta și copiii ce-i va căpăta. Se întâmplă, însă, ca unele căsnicii să nu iasă bine, și să fie nevoie să se desfacă. Dacă legea n'ar îngădui asemenea lucru, de multe ori s'ar prileji multe nenorociri. Ce vieață ar putea duce un bărbat cu nevasta care nu i-ar fi credincioasă? Ori, cum ar putea trăi o femeie cu un bărbat care a săvârșit o crimă și-i trimis la ocnă; sau cu un bătauș care ar svântă-o în bătai?

De aceea legile noastre îngăduie ca asemenea căsnicii nenorocite să se desfacă prin despărțenie sau **divorț**, cum se zice mai pe subțire.

Dela o vreme divorțurile s'au înmulțit peste măsură în țara noastră, mai cu seamă între săteni. Dacă un bărbat vine acasă obosit, ca vai de el, și așește pe nevasta-sa în fața oglinzei, iar vatra rece și sub oala cu mâncare carbunii stinși, și dacă-i zice nevastei două, trei cuvinte mai aspre, ea începe a oftă și a plange, dă fuga la părinți și se tânguie că nu mai poate trăi cu bărbatu-său, și îndată nimerește ușa Tribunalului.

Pentru toate nimicurile nu se poate despărți cinevă; trebuesc pricini temeinice ca să se desfacă o căsătorie. În lege se arată anume care sunt aceste pricini.

Mai întâi bărbatul sau femeea poate cere despărțenie pentru cauză de adulter.

Adulter sau precurvie este atunci când unul din soți îl înșală pe celalt și are legături neingăduite cu un străin, adică cu orice altă persoană afară de soț. Ca să fie

adulter, trebuie ca soțul vinovat să trăiască cu altcineva ca bărbatul cu femeea; dacă ar fi numai dragoste între ei, nu ar însemna că s'a săvârșit adulterul.

Soțul care are dovezi că părechea lui este vinovată de adulter, are dreptul să ceară despărțenie, și în acelaș timp poate să deie în judecată corecțională pe cei vinovați, adică pe soțul cu pricina și pe cel cu care a păcătuit, și care se numește *complice*, adică tovarăș de greșală.

Legea penală pedepsește cu închisoare pe cei vinovați de adulter, dar mai este încă și altă pedeapsă: cei osândiți pentru adulter nu se pot căsători împreună nici odată.

Altă pricină pentru care soții pot cere desfacerea căsătoriei sunt cruzimile și „insulte grave“ ce-și va fi făcut unul altuia.

Bătăile, batjocurile față cu lumea, purtarea necuviincioasă a unui soț față cu celalt, sunt cauze de despărțenie.

Toată lumea știe ce însemnează bătae, și ar fi destul o palmă, ori un pumn ca să ai o cauză de despărțenie. Mai greu este să spui când o insultă este așa de „gravă“, încât să poți căpăta o despărțenie. Asta atârnă și dela om. Se înțelege că dacă un soț ar vrea să se despărtească, pentru că a fost insultat, de pildă pentru că i-a zis părechea lui: „du-te la dracu“, judecătorii vor cerceta ce fel de oameni sunt aceștia, și dacă vor vedea că între dânșii asemenea vorbe sunt ca și „bună-dimineața“ între alți oameni, nu-i va despărți.

Din păcate, în satele noastre, apucăturile unor oameni sunt foarte uricioase; de cum deschid ochii și până ce se culcă, ei suduie și ocărăsc de ții rușine să-i auzi. Asemenea oameni nici nu știu ce-i rușinea, și nu mai bagă în seamă că-i aud femeile, fetele, copiii, bătrânii, cătră care n'ar trebui rostite nici odată cuvinte de rușine; ei suduie mereu tot ce li iese înainte. Se înțelege că pentru asemenea lighioi nu poate să fie insultă orice vorbă groasă li-ai spune. Între oamenii cu creștere bună, nu-i nevoie de bătăi cu ciomagul ori de vorbe grosolane, pentru a fi o cauză de despărțenie. Se caută și după

cum este deprins omul în casa părinților, și între oamenii cu care trăește.

Despărțenia se mai poate cere când unul din soți va fi osândit la munca silnică sau la reclusiune. În asemenea caz, pentru a face dovada, este destul să aduci la judecată hotărîrea Curței cu jurați care a dat pedeapsa.

În fine, despărțenia se poate pronunța în contra soțului care a vrășmășit viața celuilalt soț, sau știind că alții o vrășmășesc, nu i-a făcut arătare îndată.

Despărțenia cerută pentru vre una din aceste pricini, se numește, în lege: *despărțenie pentru cauză determinată*.

Nu-i nevoie să arătăm toate formele care trebuiesc făcute înaintea Tribunalului în procesele de divorț. Lucrurile acestea le știu avocații destul de bine, și cine ar vrea să se despărtească, va nimeri îndată un sfătuitor.

Un lucru, însă, trebuie să-l știe toată lumea, că adică după o lege nouă, care s'a făcut în anul 1906, despărțenia s'a mai îngreuiat, și cine are gânduri de acestea, trebuie mai întâi să chibzuiască bine înainte de a se hotări la o așa faptă mare. Spunem aceasta pentru că mulți soți nu se prea supără când li se face proces de divorț, și-i auzi înaintea judecăței spunând că «dacă nu vrea să trăiască cu mine, nici eu nu vreau să mai trăiesc cu el.» Mulți spun așa, pentru că nu știu ce cuprinde legea cea nouă, după care o treime din averea soțului declarat vinovat prin hotărîrea de despărțenie pentru cauză determinată, se cuvine copiilor ieșiți din această căsătorie, treime de avere pe care părintele nu o poate instrăina niciodată.

Asta însemnează că nimeni nu trebuie să fie așa grabnic la despărțenie, mai cu seamă acela care se știe căt de puțin vinovat.

Ăfară de despărțenie pentru cauză determinată, despre care am vorbit până aici, soții se mai pot despărți și de bună voie, sau cum se zice în lege: *prin consimțământ mutual*.

Pentru cauză determinată, despărțenia se poate cere ori când și ori ce vârstă ar avea soții; pe când despărțenia de bună voie nu se primește ori și când. Legea și judecătorii nu văd cu ochi buni despărțeniile; de aceea se pun atâtea termene, anume ca să se trăgăneze procesele de divorț, și în despărțenie pentru cauză determinată, judecătorii când vad că un soț vrea să se despartă pentru o pricină care nu-i tocmai temeinică, au dreptul să amâne judecata pe un an de zile: poate că în acest timp soții vor ajunge la înțelegere. Se zice atunci că s'a dat părților un an de încercare.

Despărțenia de bună voie se face mai greu.

Nu se pot despărți de bună voie doi soți, dacă bărbatul are mai puțin de 25 ani și femeea mai puțin de 21, și dacă nu au trecut doi ani dela săvârșirea căsătoriei. Nu se mai primește această despărțenie după 20 ani de căsătorie, nici după ce femeea a implinit vârsta de 45 ani. Pe lângă acestea, soții care vor să se despartească de bună voie, trebuie să aibă consimțământul părinților sau al bunilor, dacă nu trăiesc părinții.

Soții aceștia sunt datori să facă mai întâi inventar și prețeluire a întregii lor averi mișcătoare și nemiscătoare și să facă între ei tocmeală înscrisă ca să reguleze cui urmează a fi incredințați copiii ce vor fi avut din căsătoria lor, și ce sumă va fi dator bărbatul a da femeii sale, în timpul cât va țineă judecata, dacă ea nu va avea indetule venituri spre a întâmpina trebuințele ei.

În mai puțin de un an nu se poate căpăta hotărîrea de despărțenie prin bună înțelegere, și formalitățile sunt destul de greu de îndeplinit.

În caz de despărțenie prin consimțământ mutual, jumătate din averea bărbatului și jumătate din averea femeii, rămâne de drept a copiilor născuți din căsătorie, pe care părinții nu o pot vinde nici odată, dar se folosesc de venitul ei până ce ajung copiii în vârsta legiuită.

Soții care se despart, fie pentru cauză determinată, fie prin bună înțelegere, nu se mai pot căsători împreună nici odată, iar femeea despărțită nu se poate căsători de al doilea, mai înainte de a fi trecut zece luni dela despărțenie.

Dacă sunt copii din căsătorie, ei se încredințează soțului care a dobândit despărțenia. Asta se face pentru că se presupune că celalt soț trebuie să fi avut purtări rele ca să admită judecătorii cererea de despărțenie, și cine are el singur purtări rele, nu poate să crească niște copii, căci vor deprinde și ei purtări rele.

Cu toate acestea judecătorii pot, după împrejurări, să deie copiii în îngrijirea chiar a soțului în contra căruia s'a pronunțat despărțenia. Bunăoară, dacă este un copil de țată sau un copil prea mic, care are nevoie de îngrijirea mamei, i se lasă ei.

Se mai poate întâmpla ca copiii să fie încredințați, de către judecata, unei persoane străine ca să-i îngrijească.

Ori cui s'ar încredința copiii, tatăl și mama au fiecare dreptul să privilegieze asupra lor, și îndatorirea de a-i întreține și de a le da creștere, fiecare după puterile lor.

Mare jale rămâne în casa în care se despart gospodarii, mai cu seamă când sunt și copii, și vai de copiii aceia a căroro părinți se căsătoresc a doua oară, și capăta ori tată vitreg ori mamă vitregă.

Cine are suflet și se gândește bine, rabdă multe de toate și nu sprijinește ușile tribunalelor cu judecățile pentru despărțenie.

Artur Gorovei.

La Curtea cu jurați: E vorba de un asasinat. Președintele întreabă pe un martor:

— Ai auzit ceva?

— Am auzit bine. Eram în pat într'o odaie de alături. Mai în-tăiu a strigat la ea, pe urmă a amenințat-o că o omoară ca pe o cățea, pe urmă a început să strige: „Ajutor!“ Pe urmă am auzit că se plângea că e rănit; pe urmă nimic; trebuie să fi murit.

— Și pe urmă?

— Pe urmă m'am întors pe partea cea-l'altă.

TIGRUL

O ai toți am văzut vre-un tigru într'o menajerie ceva. De bună seamă că toți cei cari au trecut prin școală sau măcar au filuit vre-o carte de cetire l-au văzut făcut.

Dar nu va strică să dăm ceva amănunte, după Maurice Maindron, care a fost în India și a văzut aceste fiare la fața locului, în împărăția lor.

E frumos, chiar în cușca dela menajerie, cu blana lui roșe-portocalie, tărcată și vârgată cu pete închise, cu capul său mare, cu favorite albe, cu botul de culoare deschisă, împodobit cu mustăți ca la pisică, dar mari, și la fiarele bătrâne ajungând până la o palmă de lungime.

Tigrul e cea mai mare din neamul mățelor sau pisicelor.

E mai lung decât leul, dar mai scurt în labe. E mai sprinten și mai îndrăzneț decât leul, măcar că i s'a zis acestuia Regele fiarelor. Tigrul trăește nu numai în părțile calde ale Indiei, Indochinei, Javei și Sumatrei, dar și pe coastele Himalaei, ba chiar în China și Siberia (până la fluviul Amur și până la Caucaz).

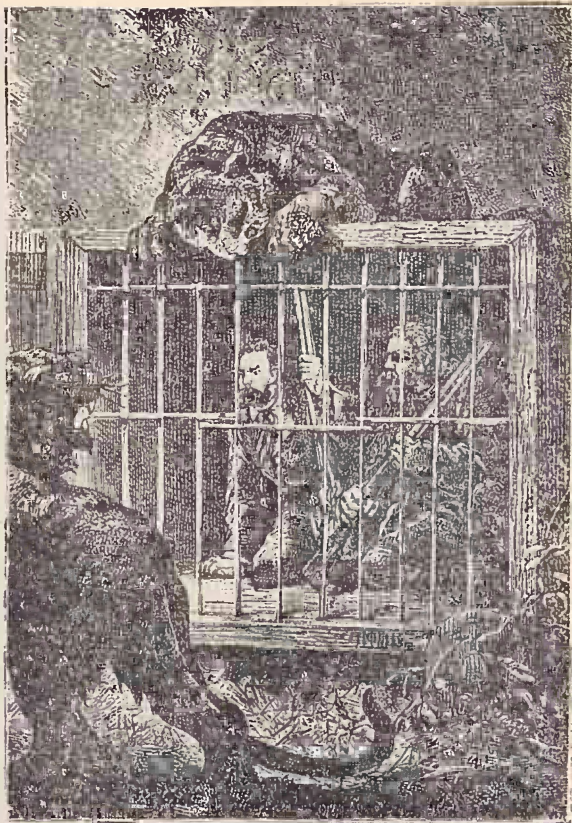
E fiara cea mai primejdioasă și mai stricătoare.

Tigrul e trândav, îi place să stea tolănit în codru și nu mai pofta de mâncare și setea îl scot, la apropierea nopții Vânează mai ales porci selbateci, atât de numeroși în țerile pe unde hălăduște tigrul, dar și cerbi. De obicei tigrul nu se leagă de vitele domestice sau de om; ba chiar de om se ferește și, dacă poate, se retrage la adăpostul desigurilor.

Dacă îl rănești, fie ori cât de greu, adesea tot îi mai rămâne destulă putere spre a sfâșiă, într'o încordare din urmă, pe vânător, dacă n'a avut grije să se urce, din vreme, într'un copac înalt.

Odată, doi ofițeri englezi, însoțiți de câțiva Indieni, vânau tigri. Unul din ofițeri a tras într'un tigru și l-a rănit puțin. Indienii, văzând năvala tigrlui, au fugit. Unul din Englezi a

avut vreme să se urce într'un copac, celălalt, însă, a ramas în ghiarele fiarei, care timp de un ceas s'a jucat cu el, că pisica cu șoarecele. Nenorocitul cerea ajutor, dar în zadar. Cum a înnoptat, a venit tigroaica urmată de pui. Tigrul a luat pe ofițer în gură și l-a dus în desiș. Bietul strigă mereu. Ofițerul din copac ar fi trăs, dar scăpase carabina, când se cățără în copac.

Lumea pe dos.

Am zis că tigru nu sare la om, dar, odată ce s'a îndulcit la carnea noastră, nu mai vrea alta și ajunge mâncător de oameni, vorba Indienilor. Intre altele o fi nu numai bună-tatea cărnei de om, cât faptul că vânatul acesta e cel mai lesne de făcut, odată ce nu se mai sfiște de el.

În India, tigrii omoară sau rănesc de moarte până la nouă sute de inși pe an. În Cochinchina, Tonkin, Annam, și mai

mulți. În țările din urmă, în Java și Sumatra, se află cei mai mulți tigri mâncători de oameni.

Chassériaux — Esteve, unul din vânătorii cei mai vestiți, povestește cum în 1876 un tigrul de aceștia a intrat într'un șopron, unde dormeau alături, pe jos, cinci-zeci de oameni, salahori iavanezi. Tigru trecu peste toți și luă pe cel mai din fund și, întorcându-se, eși pe unde intrase. Malezii au

Un tigrul a sărit în spatele bivolului.

început a striga; tigrul a lăsat prada, dar în stare de leș. În 1884, pe insula Carimata, lângă Sumatra, niște Chinezi aveau un fierăstrău mecanic, dar l-au părăsit, căci în fiecare noapte, tigrii treceau în not prin mare și mâncau câte doi-trei Chinezi. Insulele dela gura Gangelui sânt vestite în această privință. Chiar și pe sentinelele indiene, ti-

grii le vânează, noaptea. Câți nenorociți n'au dus tigrii în covrurile lor și i-au mâncat bucată cu bucată, de vii!

Cine a văzut tigri numai în menajerie nu-și poate închipui mutra fioroasă ce are această fiară, când o poți privi, dela adăpost, slobodă.

A merge la vânat tigri, ca la lupi sau urși, adică pe jos-având pușcă și glonți, și a trage fără să fii la adăpost, în, seamnă a te rade cu un briciu otrăvit. zicea un șef de sat către Englezii, cari făcuseră ast-fel de ispravă și scăpaseră teferi, numai pentru că tigroaica nu și-a pus mintea cu dâșii, măcar că n'au fost nemerit-o.

In. câteva sărituri fiara se făcu nevăzută.

Raiahii sau alți bogătași, — Indieni, Malezijsau Europeni — fac de obicei vânătoare de tigri, mergând cu elefanți și pregătindu-se cu cele trebuitoare. Chiar și doamne iau parte la aceste vânători. Mai în primejdie sânt hăițașii, cari, prost

armați, au însărcinarea de a stârni tigrii din vizuini și a-i îndreptă spre vânători. Dar dese ori s'a întâmplat și alt-fel căci tigrul furios, poate sări pe spatele elefanților și sfășie pe cei adăpostiți acolo.

Tigrul e foarte viclean și e preă anevoie de deosebit între erburile cenușii, verzi și roșcate, iar în desișul de tufe, și mai anevoie. Une ori, vânătorul, nebăgător de seamă, poate călcă peste un tigru lipit la pământ în erburi și adesea chiar scapă nesfășiat.

Elefanți, tigri, bivoli, etc, fugeau dinaintea focului.

Vânătorile de tigri se fac ziua, când lumina Soarelui îi orbește și când nu pot deosebî pe elefanți și-i socot ca niște ridicături cenușii de pământ, de se apropie de ei până să-i atingă.

Nu e cum s'ar crede, cu vitejia elefantului. Adică nu e

bine să te încrezi în vitejia bărbaților bătrâni. Femeile de elefant sânt mult mai pline de îndrăzneală.

Cu dibăcie și curaj, Indienii pot prinde tigri în mreje de funii și deci vii, spre a-i vinde la menajerii în Europa sau chiar în Indiă, la raiahi, căror le place să ție tot felul de animale vii.

Ii prind și în fel de fel de curse, de pildă în cuște de bambus, în care o capră vie e momeală în această cursă uriașe. Tigru pățește ca șoarecele cu slănina: când trage de capră, capcana se închide.

Pe un tigru mare, frumos, de Bengal, se plătește la Hamburg 4.000 — 5.000 de lei. O blană de tigru, mare și frumoasă, se vinde la Paris cu 1.500 de lei. E greu de tot de avut o blană întreagă, în bună stare, cu toate ghiarele, cu mustățile, cu tigva. Pricina e că Indienii cea di'ntăiu grije ce au e să spargă capul tigrului și să-i ia ghiarele și mustățile spre a le închină idolilor lor sau spre a le purtă ca apă-rătoare de primejdii.

Dr. Lux.

Sfaturi pentru gospodine.

Supă „Școala de menaj” pentru 6 persoane.

300 grame cartofi.	—	—	—	costul	0,05
300 » praz (2 fire)	—	—	—	»	0,03
60 » unt proaspăt	—	—	—	»	0,20
1 ou	—	—	—	»	0,10
¼ litru lapte	—	—	—	»	0,10
30 grame sare	—	—	—	»	0,01
Un vârf de cuțit de făină	—	—	—	»	—
				Total.	0,40

Se ia cartofii, se curăță și se taie felii. Curățim de asemenea prazul și-l tăiem mărunt. Le punem să fiarbă toate la un foc viu, până ce cartofii și prazul se vor preface în terciu (piuré). De voim, strecurăm. Luăm apoi untul și-l punem într'o tigaie cu făină, și lăsăm până se rumenește puțin. Stingem cu zeama dela zarzavat; mestecăm bine și turnăm în toată supa. Mai lăsăm să fiarbă ¼ de oră. Dregem cu ou și lapte. Mestecăm bine încă 10 minute și servim la masă cu sau fără bucăți mici de pâne prăjită.

Comunicat de d-na *Elena M. Demetrescu*,
directoarea școlii de menaj externă.

In fața Plevniței.

Upă un deal și o vale, Grivița No. 2 zisă „Plevnița“ își arată chipul ca un cuptor de iad cu o sută și mai bine de guri, cari de câte ori se luminau se sgdudia pământul de credeai că se risipește și numai ce vedeai câte o căciulă cu cap cu tot sburând ori câte un trup despărțit în două, ori câte un flăcău ducând mâna la inimă ori la frunte prăvălindu-se pe spate, ori ingenuchind și căzând înainte ca o scăpătare a unei lumini. Grozave lucruri, dar adevărate!

Spre locul cela aveam să ne ducem noi. Mulți s'or duce; dar câți s'or întoarce? De sus bură o ploaie, când numai că sună goarna să eșim la front: venea d-nu Maior Nicolae Gr. Ioan cu d-nu căpitan Nastase. Strașnic om eră d-nu maior și par'că nici n'ar fi fost de când lumea.... Și acum mi se pare că-l văd: nalt, mustăcios, cu doi ochi ca două mărgele vii și bun oștean, dar rău groază de om, și cum ajunse ne trecu odată în revizie:

— Gata sunteți?

— Da, să trăiți, d-le maior, strigară ofițerii.

D-nu maior se uită la ceasornic, se uitară și artileriștii și începură focul, dar nici Turcii nu s'au lăsat mai pe jos. Doamne! parcă-și răvărsă D-zeu mânia. Reduta Turcilor părea un balaur năpraznic a cărei limbi de foc se incolăceau, ca niște șerpi, se lungeau până la noi în niște calepe de nouri albi, iar când se

spârgea, țîșnea din el numai săgeți de foc, cu bucăți de schijă și alice : iar pământul de sgomot se cutremură parcă l-ar fi săltat cineva.

De multe ori ghiulelele noastre cu ale lor se întâlneau pe drum și atunci par'că se aprindea cerul și se prăbușeau în bucăți de foc, cu un sgomot de credeai că s'au risipit porțile cerului.

Deodată focul încetă, norii de fum se mai risipiră, dar totuș rămase o ceață groasă deasupra Plevnei.

D-nu căpitan Nastase strigă :

— Drepti !

Oșterii aliniară soldații, făcând semn cu sabia dela companie la companie și așteptarăm.

Ochii tuturor sticleau ca niște lumini oarbe de grije și neliniște, și un glas nu se auzea.

— „Băeți, ne zise comandantul nostru cu glas răgușit și după puțină gândire, gândiți că dincolo peste Dunăre, e țărâna părintească și moșia strămoșască, și că dacă păgânii or năvăli în ea, nici copiii, voștri, nici nevestele n'or mai fi, și tocmai rostul nostru aicea, e ca să împiedecăm pe acești capcâni de a năvăli acolo. Gândiți că dacă voi veți lua Plevna, țara vă va răsplăti în deajuns, și veți căpăta recunoștința ei. De aceea să luptăm cu vitejie, și să smulgem steagul roșu, de colo de unde fâlfae, care steag e udat cu sângele a milioane de ființe omenești, robite până azi. Să nu vă uitați, să dați cât se poate de inimos și cât se poate de fără greș, că păgânul n'are milă“.

Și ne mai aminti cum bajibuzucii, la două atacuri date cu două săptămâni înainte, n'au cruțat nici răniții și cum Turcii în ziua de Paști, au intrat în bisericile bulgărești și au tăiat limbile la preoți.

Tonul cu care vorbi ne înflerbântă și ne făcu să ne gândim acasă la ai noștri și la unii să li se umezească ochii.

Dar steagul roșu fâlfaia pe Plevna, ca o amenințare sângeroasă, parcă ne vorbea, că *da* : de aceea e roșu, unde l-a scaldat în sângele atâtor îndrăsneți cari s'au apropiat să-l smulgă de acolo, și în loc să se trezească în rândurile noastre do-

rul de isbândă, ne veni dor de acasă, și rămaserăm împietriți în bura de ploaie cu mâinile pe puști, ca niște stane de piatră și ne uitarăm la ofițeri, care și ei păreau gânditori.

— Bine, atunci, zise d-nu Maior, mă duc numai eu cu căpitanul, și se făcu galben la față, dar iar se înroși, ochii sticleră de mânie, ar fi vrut să spuie ceva rău.

Dar nimica nu-i în stare a îmbărbăta pe omul mic decât cel mare, cel sus pus: primejduirea singură a vieții lui, eră rușinea vieții noastre, și ne-am simțit la vorbele din urmă așa de coborâți față de menirea noastră de ostași, că fără voie au strigat și ofițeri și soldați, veseli și dornici de a da ochi cu păgânul:

— Toți, d-le maior, toți! picior de om nu rămâne.

— Ho, ho! că doar n'am să iau lumea întreagă; puțini și buni

— Dar, făcură câțiva ofițeri, noi credeam să mai luăm și alte ajutoare.

— D-lor Ofițeri, să vă luați curaj mai mult și mai multe cartușe.

La care vorbe cei ce deschiseră gura, paliră rușinați.

Și și-a ales două companii de băeți buni; tot unul și unul iuți la picior și inimoși ca niște dulăi, între care pe mine, pe vărâ-miu Ilie al Catrinei zis Ursu, și pe un fin al tatei, Nicolae al Marandei din Grămășeni.

Apoi ne vorbi:

— Băeți, să aveți încredere în voi și în mine, că de vom lua reduta, numele vostru va fi scris și pe pietrele care-ți călcă.

Apoi strigă să ne aducă rachiu și veniră o mie și mai bine de ciocane.

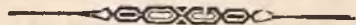
Și după ce se mai dădu odată alinierea, Maiorul ne mai trecu odată în revizie și sfredelind rândurile cu ochii lui cei de tătar, strigă:

— Inaintee... Marș!..

Nici un semnal cu goarna nu s'a dat, nimic.

(Sfârșitul în No. viitor).

Ion Dragoslav.

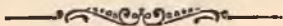
Cărți primite la redacție.

No. 422 al «Bibliotecii pentru toți» intitulat «PENTRU PÂINE» de Sienkievicz.

Un volum de peste 150 pagini, 30 bani.

De vânzare la mai toate librăriile din țară.

Catalogul complet al acestei Biblioteci a se cerc la Librăria ALCALAY, București.

CRONICA

CUM S'A SERBAT SEMICENTENARUL UNIRII.

în diferite orașe din țară

Turnu-Severin.

În ziua de 23 Ianuarie au sosit acolo doi Români de peste munți: d. St. Petrovici și d. V. Braniște. Au fost primiți cu multă însuflețire. D. Braniște a ținut seara o conferință în sala Apollo.

Serbări în diferite săli ale orașului: Școala comercială în sala Apollo. Cea mai reușită serbare, la Cercul militar: cuvântarea d-lui *Horvat*, directorul liceului, a d-lui *Căpitan Brăescu*; coruri, recitări. Interesant de notat este că din cor au făcut parte și soldați

Târgu Jiului.

Serbare școlară la teatru: coruri și recitări, conferința d-lui *Sterescu*, profesor.

Craiova.

În seara zilei de 23 Ianuarie societatea școlărească «Ion Maiorescu» a ținut ședință festivă: cântece, coruri, recitări, d. V. *Mihăilescu*, profesor, o cuvântare despre Cuza.

În ziua de 24 Ianuarie dimineața *Te-Deum* la biserica Sf. Ilie. Defilarea trupelor în fața d-lui general Gigărtu.

Seara serbare la Teatrul Național: coruri, recitări, o cuvântare a d-lui *Virgil Broscărescu*, ajutor de primar; o poezie dramatică «Sentinela» de d. *Anastase Georgescu*; tablouri vii, dansuri naționale.

Serbări școlare la toate școlile și la toate regimentele.

Drăgășani.

Dimineața: *Te-Deum*. Defilarea batalionului.—2 p. m. la primărie, serbare școlară: cuvântări ale d-lor *Maior Papasolescu*, și *I. Marinescu*, institutor.

Caracal.

În ziua de 24 Ianuarie la Teatru: producțiuni școlare (coruri, tablouri vii, poezie dramatică «Sentinela»); conferința d-lui *Leon Grigorescu*, profesor.

Corabia.

9 dimineața *Te-Deum* la Catedrală. Defilarea trupelor.—10¹/₂ serbări la școlile primare.—2 p. m. serbare la batalionul de infanterie.—Seara: Retrageră cu torțe; bal. La școala No. 1 cuvântarea d-lui *Georgescu*, institutor și a d-lui *Primar*; piesă; recitări.

CORPURILE LEGIUITOARE.

SENATUL. — In zilele de 16 și 17 Fevruarie s'au desvoltat două interpelări adresate d-lui Ministru de interne cu privire la neînțelegerile dintre Direcția generală a serviciului Sanitar și între consiliul sanitar superior alipit pe lângă acea direcție: una a d-lui *N. Xenopol*, alta a d-lui *Doctor Râmniceanu*. D-l *Ministru de Interne Ion I. Brătianu* dă explicațiunile necesare asupra acestor întâmplări, arătând că vina este a membrilor consiliului.

La 18 Fevruarie incepe discuția proiectului de lege prezentat de d. Ministru de Instrucție, prin care se desființează militarizarea școalelor. Cu ocazia debaterii în Cameră a acestui proiect, am arătat cari sunt ideile cuprinse într'însul. La Senat, după ce d. *G. Const. Râmniceanu*, raportor, dă citire raportului comitetului delegaților, vorbesc d-nii *I. Grădișteanu* și *C. C. Arion*, foști miniștri. D-lor combat dispoziția din proiect cu privire la normaliști, cari vor avea să-și facă serviciul militar în școala normală, nu în cazarmă, și zic că acesta este un privilegiu. D-l *Ministru Spiru Haret* explică ideia d-sale, arătând că nu e vorba de un privilegiu pentru interesul personal al cuiva, ci de o nevoie a statului: tinerii cari es din școala normală, fiind obligați a stă la cazarmă, nu pot intra de odată în exercițiul funcțiunii lor și în vreme de doi ani suferă școala rurală unde și-au ales ei loc.

Se votează luarea în considerație a proiectului și se începe discuția pe articole, care continuă și în ședința următoare.

Punându-se la vot proiectul în total, se admite cu 42 de bile albe, fiind contra 21.

Se votează apoi cu 39 bile albe contra 4 negre proiectul prin care comuna Panciu este autorizată a face un împrumut de 60 000 lei pentru construcția unei cazărni.

În ședințele dcla 20 și 21 Fevruarie se votează recunoașteri și indiginate și se lucrează în secțiuni.

CAMERA. — Camera a fost ocupată toată săptămâna trecută cu discuția proiectului de lege pentru reorganizarea judecătorească. In zilele de 16 și 17 Fevruarie se urmează încă cu discuția generală.

D. *Al. Marghiloman* vorbește despre chestia inamovibilității și despre chestia recrutării personalului judecătorec cum și despre instituirea judecătorului unic la tribunale. Apoi ia cuvântul d-l *Toma Stelian*, ministrul Justiției. D-sa analizează rând pe rând toate criticile aduse proiectului. In privința judecătorului unic, d-sa arată că în legile noastre sunt mai multe cazuri în cari se fac asemenea judecăți: judecătorul unic la tribunalele din Dobrogea, judecarea afacerilor de notariat, judecățile dintre proprietari și chiriași, secțiunea de vacanță a tribunalelor. In privința recrutării magistraților, concursul și stagiul sunt garanții pentru o bună alegere a personalului. Completarea acestor garanții o formează instituirea unui consiliu superior, care să se pronunțe la fiecare vacanță și să propună ministrului pe acei cari merită să fie înaintați. Trecând la chestiunea inamovibilității, d-sa arată că proiectul a întins acest principiu asupra tuturor magistraților, dar a luat și măsuri ca să nu se întâmple abateri și abuzuri și a instituit un consiliu de disciplină și inspectori judecătorești și citează cum sunt organizate lucrurile acestea în alte țări, unde se găsește dispoziții ca și acele propuse acum.

După discursul ministrului, se pune la vot luarea în considerație a proiectului și se admite cu 75 de voturi, fiind contra 6.

Se începe apoi discuția pe articole, care urmează în ședințele dela 18, 19, 20 și 21 Fevruarie.

Moartea Principesei Maria Tereza.

La 17 Februarie a încetat din viață A. S. Regală Maria Tereza de Hohenzollern-Sigmaringen, soția Principelui Wilhelm, fratele A. S. Regale Principelui moștenitor al României.

Defuncta principesă eră născută principesa Bourbon de Sicilia, la anul 1867, se căsătorise în 1889 și lasă în urmă-i o fată și 2 băeți.

Inmormântarea se va face la Sigmaringen, la care va fi de față și A. S. R. Principele Ferdinand.

Curtea noastră regală a luat doliu pe timp de 6 săptămâni.

Suveranul Bulgariei în București.

Joi 19 Februarie a sosit în București Suveranul Bulgariei, venind din Petersburg.

Suveranul Bulgariei a fost primit la gară de către M. S. Regele, de miniștri și funcționarii superiori; a fost găzduit în Palatul Regal; apoi a doua zi a plecat la Giurgiu cu un tren special, și de acolo a trecut cu sania pe ghiță la Ruscuc.

Boala Prințesei Cuza.

Principesa Elena Cuza este greu bolnavă. D. Theodor Rosetti, fratele fostei Doamne a României, s'a dus lângă patul bolnavei.

Comitet pentru ridicarea unei statue lui G. Negri.

În amfiteatrul liceului din Galați s'a ținut o întrunire și s'a format un comitet, ca să strângă fonduri pentru ridicarea unei statue lui Const. Negri, marele Român din vremea Unirii.

Congresul farmaciștilor.

S'a ținut în Capitală în zilele de 16, 17 și 18 Februarie un congres al farmaciștilor, spre a arăta dorințele lor în privința proiectului de lege sanitară.

La deschiderea congresului s'a trimis o telegramă de devotament M. Sale Regelui.

După discuțiile urmate în cursul ședințelor din aceste 3 zile, s'a decis ca comitetul congresului să prezinte guvernului un memoriu, arătând dorințele congresului.

Alte congrese.

Au mai fost în București zilele acestea alte două congrese: al «Cântăreților bisericești», cari au cerut să li se aducă oarecare îmbunătățiri în starea lor materială și morală și au făcut un memoriu pe care l-au înaintat d-lui ministru de instrucțiune și culte; altul al «Podgorenilor», cari au discutat proiectul de lege privitor la impunerea cu taxe mai mari a viilor de pe șesuri și au votat o moțiune, aprobând acest proiect de lege.

Inundațiile din țară.

Cu topirea zăpezilor, zilele trecute s'au pornit în multe părți ale țării revărsări de ape. Astfel, în apropiere de Călărași s'au inundat câteva case într'un sat, în orașul Zimnicea, în Craiova, în Giurgiu și în câteva sate din județul Vlașca. Asemenea știri vin și din Bârlad, din orașelul Slobozia și de aiurea. Dar nicăiri nu este lucrul așa de grav ca în Iași. Revărsarea Bahluiului a acoperit strade și șosele din jurul orașului, apa a năvălit în

case și a trebuit să se ia mijloace grabnice de scăpare. Primăria a construit în grabă mai multe plute pe cari le-a pus la dispoziția regimentelor de soldați trimese ca să ajute pe oameni. Se zice că câteva sute de case din mahalalele apropiate de Bahluiu sunt sub apă.

De asemenea în județ, multe șosele sunt acoperite de apă.

Căderea d-lui G. Pop de Băsești la alegerea de deputați.

La Oravița (Banat) a fost o luptă pentru alegerea unui deputat în locul decedatului Coriolan Brediceanu. Românii au susținut pe G. Pop de Băsești. Din pricina apăsării și împotrivirii stăpânirii ungurești, acesta a căzut. A isbutit dr. Iosif Siegescu, candidatul unguresc.

Deputații români au trimis împăratului-rege două depeși la Viena, prin care au protestat contra ingerințelor autorităților.

Predarea D-rului Lascu autorităților ungare.

D-rul D. A. Lascu, luptător naționalist de peste munți, care a petrecut câțva timp în România, s'a predat autorităților ungurești la Predeal. El fusese condamnat la 6 luni de închisoare pentru turburare contra statului maghiar prin articole de ziare.

Bande grecești în Macedonia.

O bandă grecească s'a ivit în comuna Vlaho-Clisura din Macedonia și a încercat săucidă pe un biet efor român. Și în alte comune s'au arătat bande grecești, cari, atâta de preoții greci, se împotrivesc mișcării naționale a Aromânilor.

Conflictul dintre Serbia și Austria.

Sunt contrazicătoare știrile ce ne vin despre conflictul dintre Serbia și Austria. Aci ni se spune că Serbia ar fi renunțat la pretenția de a i se da o bucată de pământ din Bosnia și Herțegovina; aci ni se spune că ea își menține toate cererile. Ba, unele telegrame spun că s'ar fi produs și ciocniri între trupele sârbești și austriace dela graniță. Lucru sigur e că situația e încă turbure și diplomații au mult de lucru.

INFORMAȚIUNI

— D. George Corbescu, doctor în drept, a fost numit prefect al jud. Fălciu în locul d-lui doctor Lupu, demisionat.

— D. maior V. Urdăreanu, din bat. de vânători, a fost numit inspector militar al școalelor, în locul d-lui maior Kiriteșcu, transferat la reg. 14 Roman.

— Ministerul de interne fiind informat că pe alocrea, în județe, se vânează încă cerbi, căprioare și capre negre, a adresat o circulară prefecturilor de județe prin care le atrage atenția că acest vânat este cu totul oprit dela 1 Fevruarie.

Ministerul recomandă prefecturilor totdeauna ca să ia măsuri ca organele administrative și polițienești să fie cât se poate de vigilante spre a se împiedica acest fel de braconaj și să trimită înaintea judecății pe contravenienți.

„Nu lăsa treaba de azi pe mâine“

Marioara eră o fetiță drăguță, învață binișor, aveă notă bună și la conduită; dar aveă un cusur: obișnuia să nu facă lucrurile la vremea lor și amână totdeauna, socotind că le va face mai târziu și mai bine. De geaba îi spuneă mamă-sa: «*Nu lăsa treaba de azi pe mâine!*...» căci mai nici odată nu ascultă.

Intr'o zi, mama ei bagă de seamă că i s'a rupt buzunarul rochiei și-i spuse: «*Ia acul și-l coase.*» Fetița însă, după obiceiul ei, răspunse că va face mai târziu. Eră într'o Sâmbătă. Iată însă că tocmai în ziua aceea, când se întoarse dela școală, găsi acasă pe bunică-sa, o bătrână foarte respectabilă, care-i vizită din când în când și pe care Marioara o iubeă foarte mult, fie că-i eră dragă, fie pentru că «*bunicuța*» nu venia nici odată cu mâna goală. Vă închipuiți că Marioara a sărit numai decât și a luat-o de gât. Buna bătrână a mângâiat-o și a sărutat-o ca de obicei și când să plece, i-a spus:

— De astă dată nu ți-am cumpărat nimic....

Fața Marioarei începeă să se întristeze...

— Dar, urmă bunica, fiindcă am auzit că a venit unul cu cinematograful, am să-ți dau un franc ca să te duci și tu să vezi.

Eră un lucru neașteptat. Bucuria Marioarei eră de nedescris. În adevăr, de câtevă zile nu se vorbea în orășelul lor de cât de «*cinematograf*» și toată lumea alergă ca la o petrecere rară.

A doua zi, de dimineață, Marioara se duse la o bună prietenă, o colegă de școală mai săracă, și o invită să meargă cu ea la cinematograf.

— Am un franc. Mi l-a dat bunicuța. Ca să-ți fac și ție plăcere, vom merge împreună la locuri de 50 de bani în loc să merg eu singură la un loc de 1 franc.

Cum vedeți, Marioara avea inimă foarte bună. Porniră deci amândouă la teatrul orașului, unde era instalat cinematograful.

Eră îmbulzeală mare, dar încet încet își făcură și ele loc printre oameni și când ajunseră în fața casei, Marioara puse mâna în buzunar să ia francul, dar nu dete de cât peste găurica despre care îi vorbise mamă-sa, iar francul.... nicăeri!

Vă închipuiți necazul Marioarei. Plângând, își aduse aminte îndată de spusa mamei sale și istorisi lucrul și prietenei ei. În timpul acesta, lumea se îmbulzeă, fetițele fură nevoite să plece de lângă casă și ședeau triste într'un colțișor. Atunci intră și Doamna Rusescu, institutoarea lor.

— Dar ce este? Ce s'a întâmplat?

Marioara povesti plângând cum a pierdut francul, din pricină că nu și-a cusut buzunarul.

Doamna Institutoare le dete atunci banii necesari ca să cumpere bilete și le zise cu blândețe:

— Vedeți, asta să vă serve ca învățătură!

Ele mulțumiră cum știură mai frumos și apoi într'o fugă se repeziră, luară biletele și intrară la cinematograf.

Au văzut atunci multe lucruri frumoase și interesante, au văzut și lucruri hazlii și s'au întors foarte mulțumite acasă.

Marioara povestii mamei sale întâmplarea și făgădui că de acum înainte nu va mai lăsa lucrul de azi pe mâine.

Și s'a ținut de cuvânt.

Moșul sfătos.

„STEUA“

Societatea «*Steaua*» are de scop «*lucra pentru întinderea învățaturii în popor, prin tipărirea și răspândirea de scrieri și publicații morale, patriotice și de folos practic, și pentru împiedecarea, prin toate mijloacele legiuite, a răspândirii de scrieri și publicații imorale, sau cu tendințe contrarii statului și ideii naționale române.*

Cotizația este de cel puțin *doi lei* pe an, iar pentru învățători, preoți rurali și săteni, de cel puțin *un leu* pe an. Fie-care membru este îndatorat ca, în cel d'întăiu an după primirea sa, să facă a se primi în Societate cel puțin alți doi membri noi.

Cererile de înscriere, însoțite de cotizația pe un an, se pot adresa d-lui *Spiru C. Haret*, strada Verde, București.

Comitetul: *Președinte, Ioan Kalindaru, Membru al Academiei Române. — Vice-președinte, Sava Șomănescu, mare proprietar, fost senator. — Administrator și casier, Spiru C. Haret, Ministru, profesor universitar. — Secretar, Const. Banu, profesor secundar, fost inspector școlar. — Membri: Petre Gârboviceanu, Administrator al Casei Sf. Biserici Autocefale Ortodoxe Române, profesor la Seminarul Central și director al Șc. Normale a Societății pentru învățătura poporului român; I. Dumitrescu Procopie, senator, fost Primar al Capitalei; M. Vlădescu, fost Ministru, profesor universitar; Cristu S. Negoescu, fost administrator al Casei Școalelor, profesor secundar; Pompiliu Eliade, profesor universitar. — Cenzori: Const. Alimăneșteanu, inginer de mine; Preotul sconom Const. Ionescu, profesor secundar; Const. Alexandrescu, institutor.*

Membri înscriși și cotizați plătiți (urmare).

Anton F. Georgescu (Gherghița) 1 leu; Barbu Rabega (Gherghița) 1 leu; Gr. Geamănu (Gherghița) 1 leu; Ilie Constantinescu (Gherghița) 1 leu; Alexandru Tudor (Gherghița) 1 leu; Eremia Oprea (Gherghița) 1 leu; Stoian Panait (Gherghița) 1 leu; Mihalache Dinu (Gherghița) 1 leu; Octavian Dan (Gherghița) 2 lei; N. Stahie (Gherghița) 2 lei; Gh. Iordachescu (Gherghița) 2 lei; H. Gastingher (Gherghița) 2 lei; Marcu Stănescu (Gherghița) 1 leu; Năstase Constantin (Gherghița) 2 lei; Ion Drăghici (Gherghița) 1 leu; Zamfir Vlad (Gherghița) 1 leu; Constantin Nicolae (Gherghița) 1 leu; B. C. Nicolae (Gherghița) 1 leu; Cosina D-tru (Gherghița) 1 leu; Ilarion Medrea (Gherghița) 1 leu; I. Georgescu (Gherghița) 1 leu; Vasile Niculescu (Giurgiu) 2 lei; St. Popescu (Giurgiu) 2 lei; P. S. Raițescu (Preajba) 1 leu; Ioan N. Busuioc (Pietroșani) 1 leu; Romulus Bengescu (Pietrile) 1 leu; Ioan Voinea (Mereni de Sus) 1 leu; Ioan P. Mănescu (Daia) 1 leu; B. Stănculescu (Vânătorii-Mici) 1 leu; A. I. Bărlădeanu (Măgura) 1 leu; D. Bădulescu (Ungureni) 1 leu; Nicolae Rădulescu (Flămânda) 1 leu; Dumitru State (Flămânda) 1 leu; Gh. Bădoiu (Chiriacu) 1 leu; Pr. Dumitrescu Sachelarie (Crângurile) 1 leu; Ioan I. Săndulescu (Pângălești) 1 leu; Alex. Marinescu (Scurtu-Drăcești) 1 leu; Victoria N. Dumitrescu (Giurgiu) 2 lei; Florica H. Tănăsescu (Giurgiu) 2 lei; Maria E. N. Stoenescu (Giurgiu) 2 lei; E. Boldescu (Giurgiu) 2 lei; C. Spăneșteanu (Bulbucata) 1 leu; Dem. Măndricel (Mereni de Jos) 1 leu; A. Ciorănescu (Tângău) 1 leu; Dem. Mirescu (Nebuna-Velea) 1 leu; P. Marinescu (Mereni de Jos) 1 leu; I. Rădulescu (Frăsinet) 1 leu; I. Nicolescu (Scurtu) 1 leu; I. Ionescu (Preajba) 1 leu.

Numărul membrilor înscriși în cursul anului 1908 este de 2.575, iar veniturile societății, tot în acest timp, sunt de 13.875 lei.

(Va urma în numărul viitor).